KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1077/2012,

16. november 2012,

milles käsitletakse riiklike ohutusasutuste poolt pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/49/EÜ ühenduse raudteede ohutuse kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 95/18/EÜ raudtee-ettevõtjate litsentseerimise kohta ja direktiivi 2001/14/EÜ raudtee infrastruktuuri läbilaskevõime jaotamise, raudtee infrastruktuuri kasutustasude kehtestamise ja ohutuse sertifitseerimise kohta, ([1]) eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2004/49/EÜ üks eesmärke on parandada juurdepääsu raudteeveoteenuste turule; selleks määratakse direktiivis kindlaks raudteeohutuse juhtimise, reguleerimise ja järelevalve ühised põhimõtted. Direktiiviga 2004/49/EÜ on ette nähtud ka kõikide raudteeveo-ettevõtjate võrdne kohtlemine ohutusalase sertifitseerimise ühesuguste nõuete kohaldamise abil kogu Euroopa Liidus.

(2) Komisjon andis Euroopa Raudteeagentuurile (edaspidi „agentuur") 5. oktoobril 2009 kooskõlas direktiiviga 2004/49/EÜ volitused koostada ühise ohutusmeetodi projekt, mille alusel riiklikud ohutusasutused teostavad järelevalvet pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist raudteeveo-ettevõtjatele ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele. Agentuur esitas komisjonile kooskõlas komisjoni antud volitustega ühise ohutusmeetodi kohta soovituse koos mõju hindamise aruandega. Käesolev määrus põhineb agentuuri soovitusel.

(3) Komisjoni 9. detsembri 2010. aasta määrusega (EL) nr 1158/2010 raudteede ohutustunnistuste vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta ([2]) on ette nähtud direktiivi 2004/49/EÜ artikli 10 lõike 2 punkti a ja artikli 10 lõike 2 punkti b kohaselt väljastatavate ohutustunnistuste vastavushindamise meetod. Nimetatud määrusega on kindlaks määratud kriteeriumid, mida riiklikud ohutusasutused peavad hindamisel kasutama, kirjeldatud järgitavat menetlust ja kehtestatud põhimõtted, mida riiklikud ohutusasutused peavad järgima nimetatud määruse kohase järelevalve tegemisel pärast ohutustunnistuse väljastamist.

(4) Komisjoni 20. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1169/2010 raudtee ohutusloa vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta ([3]) sisaldab kõiki ühtlustatud nõudeid ja hindamismeetodeid, mille alusel riiklikud ohutusasutused võivad väljastada raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale direktiivi 2004/49/EÜ artikli 11 kohase ohutusloa, mis hõlmab ohutusjuhtimissüsteemi nõuetekohasust üldiselt, ja mis tahes konkreetse võrgustikuga seotud loa. Nimetatud määrusega on kindlaks määratud ka kriteeriumid, mida riiklikud ohutusasutused peavad hindamisel kasutama, kirjeldatud järgitavat menetlust ja kehtestatud põhimõtted, mida riiklikud ohutusasutused peavad järgima nimetatud määruse kohase järelevalve tegemisel pärast ohutusloa väljastamist.

(5) Pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist peab riiklik ohutusasutus kehtestama meetmed, mille abil kontrollida, kas tegevuses saavutatakse ohutustunnistuse või ohutusloa taotluses kirjeldatud tulemused ja kas kõiki vajalikke nõudeid täidetakse järjepidevalt, nagu on ette nähtud direktiivi 2004/49/EÜ artikli 16 lõike 2 punktiga e ja artikli 17 lõikega 2.

(6) Samuti peab riiklik ohutusasutus selleks, et täita direktiivi 2004/49/EÜ artikli 16 lõike 2 punkti f kohaseid ülesandeid, hindama oma järelevalvetegevuse põhjal ohutusalase õigusraamistiku tõhusust. Järelevalve tähendab riikliku ohutusasutuse kehtestatud meetmeid ohutustaseme kontrollimiseks pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist.

(7) Riiklik ohutusasutus peab järelevalve teostamisel järgima riikliku ohutusasutuse järelevalvetegevuse aluspõhimõtteid – proportsionaalsus, ühtsus, suunatus, läbipaistvus, vastutus ja koostöö –, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 1158/2010 ja määruses (EL) nr 1169/2010. Nimetatud põhimõtete järgimiseks riiklike ohutusasutuste igapäevategevuses on aga vaja ka raamistikku ja menetlust. Käesoleva määrusega nähakse riiklike ohutusasutuste jaoks ette vajalik raamistik ja menetlus ning suurendatakse samas vastastikust usaldust järelevalvealaste lähenemisviiside vastu ja tõhustatakse otsuste tegemist selles valdkonnas.

([1]) ELT L 164, 30.4.2004, lk 44.
([2]) ELT L 326, 10.12.2010, lk 11.
([3]) ELT L 327, 11.12.2010, lk 13.

(8) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas direktiivi 2004/49/EÜ artikli 27 lõike 1 kohaselt loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja -ala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühine ohutusmeetod ohutusjärelevalveks pärast raudteeveo-ettevõtjatele ohutustunnistuse või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele ohutusloa väljastamist, nagu on osutatud vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 1158/2010 IV lisas ja komisjoni määruse (EL) nr 1169/2010 III lisas.

2. Riiklikud ohutusasutused kohaldavad ühist ohutusmeetodit, et jälgida, kas raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad täidavad juriidilist kohustust kasutada ohutusjuhtimissüsteemi, et tagada kõikide oma tegevusega, sealhulgas hoolduse pakkumise ja materjalitarnete ning töövõtjate kasutamisega seotud riskide kontrollimine, ja vajaduse korral kontrollida, kas kohaldatakse komisjoni 16. novembri 2012. aasta määrust (EL) 1078/2012, milles käsitletakse raudteeveo-ettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate poolt pärast ohutustunnistuse või ohutusloa saamist ja hoolduse eest vastutavate üksuste poolt tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit ([1]).

3. Riiklikud ohutusasutused kasutavad käesolevat määrust direktiivi 2004/49/EÜ artikli 16 lõike 2 punkti f kohases järelevalvetegevuses ja liikmesriikide nõustamiseks ohutusalase õigusraamistiku tõhususe küsimustes.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõistet „järelevalve" määruse (EL) nr 1158/2010 artiklis 2 ja määruse (EL) nr 1169/2010 artiklis 2 sätestatud tähenduses.

Artikkel 3

Järelevalvestrateegia ja -kava(d)

1. Riiklik ohutusasutus koostab järelevalvestrateegia ja -kava(d), milles kirjeldab, kuidas ta oma järelevalvetegevust suunab ja järelevalveprioriteete seab, nagu on esitatud lisas, ning rakendab nimetatud strateegiat ja kava(sid).

2. Riiklik ohutusasutus kogub teavet mitmest allikast ja analüüsib seda. Ta kasutab kogutud teavet ja järelevalve tulemusi artiklis 1 nimetatud eesmärkidel.

3. Riiklik ohutusasutus vaatab strateegia ja kava(d) kogemust arvesse võttes korrapäraselt läbi, kasutades kogutud teavet ja järelevalve tulemus.

Artikkel 4

Järelevalvemeetodid

1. Riiklik ohutusasutus võtab vastu järelevalvetegevuse meetodid. Need meetodid hõlmavad tavaliselt intervjuusid organisatsiooni eri astmetel olevate inimestega, ohutusjuhtimissüsteemiga seotud dokumentide ja registri läbivaatamist ning juhtimissüsteemi inspekteerimise või sellega seotud tegevuste käigus saadud ohutustulemuste uurimist.

2. Riiklik ohutusasutus tagab, et tema järelevalvetegevus hõlmab järgmise kontrollimist:

a) ohutusjuhtimissüsteemi tõhusus;

b) ohutusjuhtimissüsteemi üksikute või osade elementide, sealhulgas käitamistegevuse tõhusus.

Artikkel 5

Hindamise ja järelevalve seosed

1. Riiklik ohutusasutus kasutab raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ohutusjuhtimissüsteemi hindamise käigus kogutud teavet selleks, et jälgida, kas ettevõtjad jätkavad ohutusjuhtimissüsteemi kohaldamist pärast neile ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist.

2. Riiklik ohutusasutus kasutab järelevalvetegevuse käigus kogutud teavet ka selleks, et raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ohutusjuhtimissüsteemi enne ohutustunnistuse või ohutusloa uuendamist uuesti hinnata.

Artikkel 6

Järelevalvetegevuses osalevate isikute pädevus

Riiklikul ohutusasutusel peab olema süsteem, millega tagada, et järelevalvet teostavad pädevad isikud.

Artikkel 7

Otsustamiskriteeriumid

1. Riiklik ohutusasutus kehtestab ja avaldab kriteeriumid, mille alusel ta otsustab, kuidas jälgida ja edendada ning vajaduse korral jõustada ohutusalase õigusraamistiku järgimist. Kõnealused kriteeriumid hõlmavad ka mittevastavusi, mis on seotud ohutusjuhtimissüsteemi jätkuva kohaldamisega raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja poolt ja ohutusalase õigusraamistikuga.

([1]) Vaata käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 8

2. Riiklik ohutusasutus võtab vastu ja avaldab menetluse, millega võimaldab raudteeveo-ettevõtjatel ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatel esitada kaebusi järelevalve käigus tehtud otsuste kohta, ilma et see piiraks nõuet nimetatud otsused kohtus läbi vaadata.

Artikkel 8

Koordineerimine ja koostöö

1. Riiklikud ohutusasutused, mis tegelevad enam kui ühes liikmesriigis tegutseva raudteeveo-ettevõtja järelevalvega, koordineerivad oma järelevalvealast lähenemisviisi, et oleks tagatud raudteeveo-ettevõtja ohutusjuhtimissüsteemi tõhusus ja see, et süsteem hõlmab kõiki asjaomaseid tegevusi. Koordineerimistegevus hõlmab kokkulepet selle kohta, millist teavet riiklike ohutusasutuste vahel jagatakse, et tagada ühetaolise järelevalve teostamine asjaomase raudteeveo-ettevõtja üle. See hõlmab ka asjaomaste riiklike ohutusasutuste järelevalvestrateegia ja -kava(de) alast teabevahetust, sealhulgas kõiki olulisi tulemusi, et võimaldada ühtset lähenemisviisi mittevastavuste kõrvaldamisel.

2. Riiklikud ohutusasutused kehtestavad koos riiklike uurimisasutuste, hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise asutuste ja muude pädevate asutustega koostöökorra, et vahetada teavet ja koordineerida oma tegevust ohutusalasele õigusraamistikule mittevastavuste korral.

Artikkel 9

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust hakatakse kohaldama alates 7. juunist 2013.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Brüssel, 16. november 2012

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

LISA

Järelevalvetegevus

1. Järelevalvestrateegia ja -kava(de) koostamine

Riiklik ohutusasutus

a) määrab kindlaks sihipärase järelevalvetegevuse;

b) koostab järelevalvekava(d), milles näitab, kuidas ta rakendab järelevalvestrateegiat ohutustunnistuse/ohutusloa kehtivustsükli ajal;

c) koostab kindlaksmääratud sihtvaldkondade põhjal esialgse hinnangu kava(de) rakendamiseks vajalike vahendite kohta;

d) jaotab vahendid kava(de) rakendamiseks;

e) kasutab strateegia ja kava(de) sisendandmetena mitmest allikast pärinevaid andmeid/teavet. Allikad võiksid hõlmata ohutusjuhtimissüsteemide hindamise käigus kogutud teavet, varasema järelevalvetegevuse tulemusi, teavet allsüsteemide või sõidukite ekspluatatsiooni andmise kohta, riiklike uurimisasutuste aruandeid/soovitusi õnnetusjuhtumite kohta, muid aruandeid või andmeid õnnetusjuhtumite/vahejuhtumite kohta, raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja iga-aastaseid aruandeid riiklikule ohutusasutusele, hoolduse eest vastutavate üksuste iga-aastaseid hooldusaruandeid, kodanike kaebusi ja muid asjakohaseid allikaid.

2. Järelevalvestrateegia ja -kava(de) esitamine

Riiklik ohutusasutus

a) edastab asjaomastele raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele ning vajaduse korral laiemalt teistele sidusrühmadele järelevalvestrateegia üldeesmärgid ja kava(de) üldselgituse;

b) esitab asjaomastele raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele üldise selgituse selle kohta, kuidas järelevalvekava(sid) rakendatakse.

3. Järelevalvestrateegia ja -kava(de) rakendamine

Riiklik ohutusasutus

a) viib kava(d) täide, nagu ette nähtud;

b) võtab proportsionaalsed meetmed mittevastavuste kõrvaldamiseks, edastades sealhulgas vajaduse korral kiireloomulisi ohutusalaseid hoiatusi;

c) hindab, kui asjakohaselt on raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja tegevuskava(d) koostanud või neid rakendanud, et kõrvaldada riikliku ohutusasutuse tuvastatud mittevastavused kindlaksmääratud aja jooksul.

4. Järelevalvekava(de) tulemused

Riiklik ohutusasutus

a) edastab asjaomasele raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale tulemused, mis on seotud nende ohutusjuhtimissüsteemi tõhususega ohutuse tagamisel, märkides sealhulgas valdkonnad, kus raudteeinfrastruktuuri- või raudteeveo-ettevõtja tegevus ei vasta nõuetele;

b) omab ülevaadet asjaomases liikmesriigis tegutsevate raudteeveo- või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate ohutustasemest;

c) avaldab oma seisukohad üldise ohutustaseme kohta liikmesriigis ja edastab need asjaomastele sidusrühmadele;

d) avaldab oma seisukohad ohutusalase õigusraamistiku tõhususe kohta ja edastab need asjaomastele sidusrühmadele.

5. Järelevalvetegevuse läbivaatamine

Riiklik ohutusasutus teeb järelevalvetegevuse käigus saadud kogemuste põhjal korrapäraselt järgmist:

a) vaatab läbi kava(d) eesmärgiga kontrollida, et algne sihttegevus, mitmest allikast pärinevate andmete/teabe kasutamine, järelevalvetulemused ja vahendite jaotus on asjakohased, muutes vajaduse korral prioriteete;

b) teeb kava(de)s vajalikud muudatused, kui need tuleb läbi vaadata, ja kaalub muudatuste mõju järelevalvestrateegiale;

c) edastab asjaomasele liikmesriigile vajaduse korral oma seisukohad ja ettepanekud ohutusalase õigusraamistiku puuduste kõrvaldamiseks.